

כל ישראל

נחום אבניאל

עורבים?

למירו כהן, רבש"ץ תקוע, יש פיתרון מדיני: להחזיר אל חיק היהדות את אחינו האובדים, הלא הם ערביי יטא, סמוע וחלחול. ויש לו גם הסבר מדוע דווקא משם יוצאים המחבלים המתאבדים

שאלת הקיום הביטחוני מלווה את מדינת ישראל מיום היווסדה. אין ממשלה שלא נתנה דעתה על הסוגיה, ואין ראש ממשלה שלא ניסה לייצר איזושהו פיתרון, לטווח ארוך או קצר. בימים אלה, שבהם הממשל האמריקאי מנסה לקדם אפשרות של שתי מדינות לשני עמים ממערב לירדן, מתעורר יותר ויותר הצורך העז למצוא תשובה, יצירתית ככל שיהיה, לשאלה איך מקיימים שני לאומים נפרדים על שטח אדמה אחד. שני לאומים נפרדים? לאו דווקא. כנראה שלחץ גדול יוצר גם פתרונות יצירתיים, ובעוד שהמחשבה האינסטינקטיבית היא להפריד בין הנצים, יש מי שיעדיף לדבר על חיבור, ועוד איזה חיבור.

איש של שטח

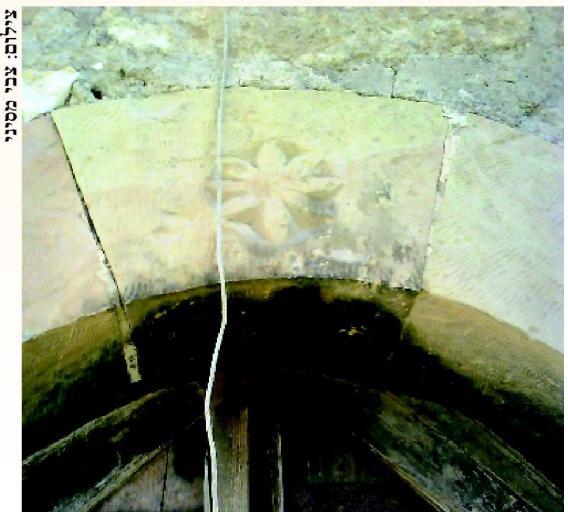
מירו כהן הגיע לארץ בגיל 5. זו הייתה שנת 1950, והוא והוריו נשלחו למעברה ביבנאל. "הייתי בגן של סוניה לבקוב, אמא של חיימקה לבקוב שהיה הסגן של אורד וינגייט והקים את מחלקת המסתערים של הפלמ"ח בסוריה ובלבנון. מגיל צעיר מאוד, מיד כשהגעתי לארץ, עד שנה לפני הבר-מצווה - הייתי מסתובב איתו. פטרולים בוואדי ח'גי'אז, בכפר כמא, בטורעאן. ממנו למדתי את הצורך להתחבר לארץ דרך האדמה, לפיזיות שלה, וגם ליושבים עליה". המשך המסלול של מירו היה דרך קיבוץ עלומים, שם היה בקשר עם הבדואים של הנגב ועבד במכון הוולקני, ולאחר מכן התגורר באשל הנשיא, בית ספר חקלאי, שבו היה אחראי על בעלי החיים ומורה לחקלאות. "בסוף שנות ה-70 באו אליי משה הגר ורון שכנע בהצעה. הם רצו להקים יישוב חקלאי בהרי חברון. סירבו לתת להם אישור, משום שלשניהם לא היה רקע חקלאי, והם היו צריכים מישוהו כמוני כדי שימלא את המשבצת". מירו - כבר אז לארבעה ילדים ובעל תנאים מצוינים באשל הנשיא היסט, אך האידיאולוגיה הכריעה אותו. הוא עבר עם משפחתו להר חברון, ולאחר שהיישוב יתיר התבסס, עבר לתקוע. מאז, במשך 27 שנים, הוא הרבש"ץ של היישוב. מירו נאמן לתפיסתו על הארץ והיושבים בה. הוא דובר ערבית שוטפת, ולא מהסס להיכנס לכפרים ערביים, גם כאלו שנחשבים עוינים במיוחד. "אולי בגלל שאני דומה להם", הוא מחייך, "הם לא חושדים בי". אבל אולי גם

משהו מעבר. מירו משרד פשוטות, וניחן בכנות כובשת. תוך כדי השיחה איתו, אי אפשר שלא לחייך. הוא יוצא ובא בכפרי הר חברון, ומספר לי שנכנס לשניים מהם, סעיר ובני נעים, כדי להוציא משם את עדר כבשיו שנגנב. "כשנכנסתי לסעיר עשיתי טעות ועירבתי את המשטרה, ועד שהם הגיעו כבר הספיקו להבריח משם את כל העדר". כבר קרוב לשלושים שנה שמירו מסתובב באזור הזה, אולם בשנים האחרונות צף ועלה דבר מעניין.

מבתי הכנסת במרוקו למסגד של צומת זיף

"לפני שלוש-ארבע שנים פגשתי זקן ערבי אחד", אומר מירו. "הסתכלתי עליו ולא האמנתי: הוא היה דומה כשתי טיפות מים לרב ניר בן ארצי. שמו היה אמסלם. התגברתי על האי-נעימות ושאלתי אותו אם במקרה יש לו איזה קשר ליהדות. הערבי לא היה מופתע וגם לא ניסה להסתיר. הוא סיפר שבמאה ה-16 עלו אבות אבותיו ממרוקו וגרו בכפר קטן ליד רמלה. ביום מן הימים פשטו עליהם שודדים, שרפו את הכפר והרגו את כולם, חוץ משמונה ילדים. הילדים האלה, אחד מהם סב-סבו, הלכו ברגל לחברון, הגיעו לקהילה היהודית שם, ולא קיבלו אותם, כי הם נראו ערבים וגם היו בורים בכתבי הקודש. הם הלכו לגור בצומת זיף, והיום הם מונים 700 משפחות אמסלם - ובמקור הם יהודים ממרוקו".

הפגישה האקראית הזו עוררה את סקרנותו של מירו, והוא החל לפקוח עיניים. "מצאתי

הסמלים במשקופי הבתים. מגן דוד משובש?

עוד המון סממנים יהודיים אצל הערבים באזור יטא, סמוע וחלחול. בחלק מהכפרים השחיטה היא כמעט אותה שחיטה והם לא

אוכלים דם. מקפידים על שמירת נידה במשך שבוע, ולא רק בזמן הווסת עצמה, כמקובל באיסלם. לחלק מהמשפחות יש תפילין, והם מניחים אותן אם יש צרה או מישהו שחולה במשפחה. לחלקם יש מזוזות, שאותן הם שמים בארון החשמל מאחורי הלוח, כדי שלא יתגלו. יש נשים זקנות שמפרישות חלה ומדליקות נרות בבתי קברות. חלקם עושים ברית מילה אחרי שבוע, ולא בגיל 13 כנהוג אצל הערבים.

כהן המופתע חיפש שותפים לתגלית, ומצא את צבי מסיני. מסיני, מראשוני ההי-טק בארץ שכבר פרש לגימלאות, גילה גם הוא את הסממנים היהודיים ופיתח תיאוריה ולפיה למעלה מ-80% מהערבים החיים בין הים לירדן הם בעצם צאצאי יהודים מתקופת בית שני, שנשארו בארץ ישראל עם החורבן ונאלצו לוותר על דתם עם התחלפויות השלטון. במספר כפרים מצא מסיני סימנים חקוקים על משקוף הדלת, והוא טוען כי מדובר בסמלי מגן דוד ששובשו בצורה

מכוונת, כדי להסתיר את מוצאם האמיתי של התושבים.

מפתיע? לא את כולם. כרעיון, הנושא עלה עוד לפני הקמת המדינה. ישראל בלקינר, מראשי הבי"ויים, טען במאמרים שפרסם בתחילת המאה הקודמת כי הפלאחים הערבים הם "עצם מעצמנו ובשר מבשרנו". הוא הציע לא להתערב באמונתם הדתית, אלא רק

בשטח כדי לקיים את רעיונותיו. לאחרונה יצאה המהדורה השמינית של החוברת "ההתחברות", בה מסביר מסיני את עיקרי

איך יכול להיות שהכפרים הכי יהודיים הם גם הכי עוינים? אלו כפרים שיצאו מהם מחבלים מתאבדים!

"הערבים סביבם יודעים שהם יהודים במקור. לא מתחננים איתם, הם הכי עניים, אין להם אדמות. הסיבה היחידה שלא רוצחים אותם היא משום שהם מוסלמים. ברגע שהם יראו סימן הכי קטן שהם לא חזקים בדת, יחסלו אותם. לכן הם פונים לטרור. רוב המתאבדים הם בנים לנשים יהודיות או ממוצא יהודי, משום שהם חייבים להוכיח את הנאמנות שלהם". אז למה שלא יטענו שהם היהודים האמיתיים? הרי לדבריו, הם נשארו פה מתקופת בית שני.

"לא מדובר בשלושה מיליון פלסטינים. אין עם פלסטיני. במשך מאה השנים האחרונות, מאז הכיבוש הבריטי, זרמו לפה מיליוני ערבים מהמדינות השכנות ונשארו פה, כולל 250,000 שבנו את תעלת סואץ. אלו גם הראשונים שברחו במלחמות. אם זה היה תלוי בהם, הם היו עוזבים מזמן. לעומתם, בעלי השורשים היהודיים לעולם לא יעזבו, והם מונים כמה עשרות אלפים שגרים זה בעיקר בגב ההר. זו כמות שאפשר להכיל אותה".

יוצא ובא בכפרי הר חברון. מירו כהן צילום: אדם צחי

שיטתו ורעיונותיו. החוברת הודפסה גם בערבית, ומחולקת בכפרים שונים באזור. מירו מתלווה אליו לחלק מהסוירים, מתוך ההיכרות המעמיקה שלו עם השטח ועם האנשים.

"עד לפני קרוב למאה שנה", קמטי עיניו של מירו מחייכים, "זה היה ברור מאוד, ומי

אתה רואה אפשרות, שהמיעוט הזה חוזר לחיק היהדות?

"אמסלם, אותו זקן שדומה לרב ניר, אמר לי: 'במלחמת ששת הימים היינו בטוחים שהגיעה הגאולה. חשבנו שיבואו ויצרפו אותנו לעם היהודים'. אבל הם התאכזבו - כי משה דיין התחיל להחזיר את הר הבית, נתנו שליטה במערת המכפלה וצעדים נוספים מחסוג הזה. במשך הזמן הם ראו איך מתנהגים לצד"ל, לסייענים שמפקירים אותם, והם התייאשו מההבר הזה. הפעם הבאה שהתקווה התעוררה היתה במבצע 'חומת מגן', כשראו אותנו עומדים על הר הגליים. ושוב התברר שיש פה עניין של גאות ושפל. אם הממשלה תחליט להחזיר אותם לעם היהודי, זה יקרה".

אין מספיק הוכחות

מומחים אחרים שאתם אני משוחח, מגלים סקפטיות ביחס לממצאים. "מה שאנחנו יודעים", אומר ז'אבו ארליך, איש עפרה וחוקר ארץ ישראל מזה שנים, "הוא שמוחמד ניסה לאסלם גם את היהודים והדבר לא עלה בידו. מאז הוא מחזיק ביחס אמביוולנטי כלפי היהודים - מצד אחד רואה אותם כ'קדומים' ו'עם התורה', ומצד שני הרג בהם ככופרים. המקורות ההיסטוריים מדברים על הריגת יהודים בחצי האי ערב, באזור מכה

ששמר על המסורת עדיין חי. הבעיה היא, שלבדואים אין הרבה חומר ותיעוד, כי הם לא מלומדים. מי ששומר על איוושהי מסורת, הם בעיקר כפרים בהר חברון, כמו יטא וסמוע. בסעיר למשל, שהוא כפר מאוד עיון, יש שש חמולות, מתוכן ארבע יהודיות. אחת בשם כוזיבא - מצאצאי בר כוכבא. המשפחה שהתאסלמה הכי מאוחר זו משפחת עמריין".

לגלות להם את שורשיהם היהודיים, וללמד אותם את השפה העברית. גם בן גוריון הראה נטייה מסוימת לראות בערבים המקומיים חלק ממדינת ישראל, כשיום את הרעיון המפורסם לייחד את הברואים שבנגב, רעיון שנגזז עם הזמן.

מסיני לא מסתפק בהצהרות ומאמרים, ופועל

יודעת ולא בדקתי. שוחחתי עם צבי מסיני, וביקשתי ממנו הוכחות היסטוריות, אולם אני מבינה שאין כאלה, משום שהוא עדיין לא חזר אליי עם משהו מוכח".

מירו ויוסף יעשו קידוש

מירו, מצידו, ממשיך לטעון לנכונות התיאוריה היהודית: "ליד מעלה עמוס יש בית קברות עתיק בשם ח'ירבת מינייה", הוא מספר לי. "עברתי שם לפני חצי שנה וראיתי כוכים מפוחמים. בתוך הקבר יש ריבוע עם מקום לנר. התחלתי לשאול ואמרו לי שהזקנות שלהם מדליקות שם נרות. זה מנהג יהודי עתיק שלא מופיע אצל מוסלמים". מירו הוא אופטימיסט מושבע. "המטרה העיקרית שלנו כיום היא לשלול את עניין שני העמים. התושבים הערבים האמיתיים שישבו פה כל הזמן הם ממוצא יהודי. מי שלא ממוצא זה - ברגע שיהיה לו קצת רע, או כשמדינת ישראל תחליט לספח את השטחים - יקום ויעזוב".

החוכרת של מסיני, "התחברות". שמונה מהדורות

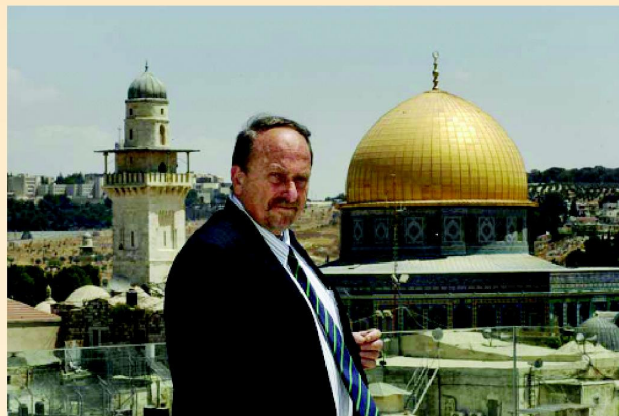
על השולחן אליו אנחנו יושבים עוד פרושה מפה לבנה של שבת. מירו מוזג תה לו, לי וליוסף, הפועל הערבי שמחכה לו להסעה. האם יבוא יום וישבו מירו ויוסף לאותו שולחן שבת? לפחות בעיני הרבש"ץ החולם הזה, התשובה נראית ברורה.

אומרת שפק-ליסק, "בתקופה הרומית-ביזנטית שני מיליון מהיושבים בארץ נרצחו או ברחו, ועד התקופה הערבית נשארו מעט מאוד אנשים, כך שאין שום סיכוי שהערבים שפה הם מצאצאים. עדויות של תיירים מהמאות ה-17 וה-18 מספרות שארץ ישראל ריקה. פשוט אי אפשר היה לחיות פה".

אולי הם התאסלמו ולא ברחו?
 "המחקר מדבר על זה שאין כמעט ניסיונות לאסלם יהודים. הייתה תקופה קצרה, של כשלוש שנים בה שלט פה אל-חאכם, אבל לא ייתכן שכל הקהילה התאסלמה רק בימיו, ובתוך שלוש שנים. זה לא רציני. לעומת זאת, במקומות אחרים אנחנו מכירים מקרים הפוכים, שבהם יהודים נאנסו להמיר את דתם, וחזרו למקור. אני לא אישה דתייה, אבל כשאתה רואה באיזו מסירות נפש יהודים התנגדו לנצרות, לפעמים במחיר חייהם - אתה מבין שאופציית ההתאסלמות לא תיתכן".

אז מה מקורם של הפלסטינים החיים פה?
 "רובם הגיעו בו זמנית עם תחילת העליות: בין 1870 ל-1948. חלקם הגיעו בתקופת המנדט מצרים, מירדן, מסוריה ומחצי האי ערב. הם באו הנה לעבוד, משום שבשלהי המאה ה-19 התורכים עשו רה-אורגניזציה ששיפרה את המצב הכלכלי ונוצרו פה מקומות עבודה".

ומה עם הערבים של אזור חברון? הם טוענים בעצמם שהם ממקורות יהודים. אלו מסורות שעברו במשפחות. לגבי מיעוט ומשפחות ספציפיות - אני לא

80% מהערבים בארץ - יהודים. צבי מסיני

ומדינה, ומשם דרומה בחייבר ובתימן. לאחר הפרעות, חלק מן היהודים נשאר שם, חלק התאסלם, וחלק אחר ברח ליריחו ולא-שם בארץ ישראל שמשני עברי הירדן. "למקורות האמינים האלה יש אישוש לא מדעי, לא אמין ולא מבוסס, בסיפורים עממיים. חלק מהסיפורים מדברים על יוצאי יטא, סמוע ודורא. כולם מחמולה אחת שנקראת מח'אמרה. הסיפור השני הוא על אזור צפון השומרון, מצפון לסבסטיה, בכפר שנקרא מית'לון ולידו חורבה שנקראת חירבת חייבר. האגדות העממיות אומרות שהתגלגלו לשם מדרום ערב, ויש גם סיפור על גיבורה יהודית מצאצאיהם. הסיפור השלישי מתחלק לשניים: ממערב לירדן, באזור יריחו, וממזרח לירדן, קרוב לפטרה, יש שני כפרים שטוענים שהם יהודיים. גם השבט שיושב בפטרה עצמה טוענים שהם יהודים קדומים".

אתה מעריך שיש סיכוי שאם הם אכן יהודים, הם ישובו ליהדות?
 "זו שאלה שאתה צריך לשאול את הפוליטיקאים, לא אותי. להערכתי - לא תהיה נכונות של אף אחד, אולי רק מן השפה ולחוץ. הם יותר מוסלמים מהמוסלמים".

הד"ר רבקה שפק-ליסק, מרצה להיסטוריה, מכחישה את הטענות על היות רוב הפלסטינאים יהודים אנוסים. "אני מכירה את הטענה הזו דווקא מהצד השמאלי של המפה הפוליטית, דרך פרסומיו של שלמה זנר, המבקש להכחיש את האתוס הציוני על שיבת עם ישראל לארצו, ולמרות שאני אישה חילונית לגמרי, אני מתנגדת לטיעון הזה מכול וכול", היא אומרת בריאיון לגושפנקה.

פרופסור שלמה זנר הוא מרצה באוניברסיטת תל אביב. לדבריו, היהודים כלל לא גלו מארץ ישראל, והערבים ששכנו בארץ במהלך הדורות הם במידה רבה צאצאיהם. אלא שאצל זנר, הטענה על מקורות הפלסטינים כרוכה גם בטענה על מקורות היהודים. לטענתו, יהודי אשכנז הם במקורם גרים שמוצאם מממלכת כוזר, מקורם של יהודי תימן בממלכת ח'מיאר, ואף יהודי צפון אפריקה וספרד הם ברובם גרים. "הטענה על הפלסטינים היא טענה מופרכת",

הקרן לפיתוח גוש עציון שני סימקוביץ'

כל העולם נמצא ב"רעידת אדמה" כלכלית ופיננסית. גם אנו מרגישים את התנועות - בשינוי בנתינת התרומות בארץ ובחול, בסכומי התרומות ובייעוץ. אך למרות הכול, קרן גוש עציון מצליחה להמשיך ולמלא את המשימות שלה לרווחת תושבי גוש עציון. אנו ממשיכים לארח תורים מחו"ל, לקדם ולפתח פרויקטים ולשמור על הקיים. רוב ההכנסות לקרן השנה היו בעיקר למטרות רווחה וחינוך, לעומת שנים קודמות, בהן הדגש היה למטרות בטחון.

להלן כמה מהפרויקטים הבולטים לסוף שנת 2008 תחילת 2009:

- מבנה לחדר מחשבים, כולל ציוד והדרכה בבי"ס ראשית - מחשבים לחינוך מיוחד בממ"ד האזורי - סיום בנייתו והכנתו לשימוש של אולם הספורט בחטיבה הצעירה - מועדון לילדי עולים באלון שבות.

שני פרויקטים האחרונים אמורים בע"ה להסתיים עד פתיחת שנת הלימודים תש"ע.

הקרן עובדת בשיתוף פעולה עם המחלקות הרלוונטיות במועצה, מנהלת התיירות של גוש עציון, רבנים ואנשי מפתח ביישובים. הקרן מקדמת פרויקטים בנושאי חינוך וחינוך מיוחד, נוער, חילוף ובטחון, סיוע למשפחות וישובים, דת, ושמירת מורשת גוש עציון.

אנו מזכירים לכם שהקרן עומדת לרשותכם. השנה, היו תושבים שבחרו לחגוג אירועים משפחתיים ע"י תרומה דרך הקרן לפרויקט ייעודי ביישובם.

אנו נשמח לכל שיתוף פעולה ביצירת קשרים עם קהילות וגורמים בחו"ל ובארץ, דבר שיאפשר לנו להגדיל את תרומתנו לקהילות בגוש.

הישובים יכולים להיעזר בקרן לקבלת יעוץ לקידום פרויקטים מקומיים.

ליצירת קשר: 02-9939917 www.gush-etzion.co.il gushezif@inter.net.il

הקרן הינה מוכרת לצרכי מס בארץ ובארה"ב.